

OPERACJA WIDMO #RAZEMDLAŁYTYKU PODWODNA AKCJA DLA DOBRA EKOSYSTEMU MORZA BAŁTYCKIEGO

W najnowszych badaniach opublikowanych w październiku 2022 roku oszacowano, że globalnie każdego roku do mórz i oceanów trafia ok. 78 tys. km² różnego rodzaju sieci połowowych stanowiących zagrożenie dla ekosystemów morskich. Potocznie nazywane „sieciami widmo” zagubione narzędzia połowowe stanowią jedno z głównych źródeł zanieczyszczenia mórz i oceanów plastikiem, a także stają się śmiertelnymi pułapkami dla ryb, ptaków czy ssaków morskich. Celem OPERACJI WIDMO – wspólnego projektu Fundacji MARE i marki Biotherm pod patronatem merytorycznym Politechniki Morskiej w Szczecinie - jest przyczynienie się do rozwiązania tego problemu w skali lokalnej, na Morzu Bałtyckim. Efektem wspólnego działania jest wydobycie m.in. 2 400 m² nylonowych sieci stawnych - potencjalnie najbardziej niebezpiecznych dla środowiska morskiego.

Wtorek, 13 czerwca, godzina 18:36. Szybkim krokiem przemierzamy Wały Chrobrego w Szczecinie. W oddali zaczyna być widoczny zarys Nawigatora XXI, statku, na którym spędzimy najbliższy tydzień. O 19:00 podniesiony zostaje trap, rzucone cumy, wypływamy. Rozpoczyna się kolejny etap OPERACJA WIDMO. Naszym celem jest oczyszczenie wybranych bałtyckich wraków z zalegającego na nich, zagubionego sprzętu połowowego, potocznie nazywanego „sieciami widmo”. To już drugi z łącznie trzech rejsów, które odbędą się w ramach tego projektu. Na statku swoje siły łączy załoga, naukowcy i studenci z Politechniki Morskiej w Szczecinie, profesjonalni nurkowie, przedstawiciele Fundacji MARE oraz marki Biotherm.

- Zaczepione na wrakach „widma” w postaci starych sieci rybackich stanowią zagrożenie dla ekosystemu oraz utrudniają monitoring wraków. Są istotnym źródłem globalnego zanieczyszczenia mórz i oceanów, stając się także pułapkami dla stworzeń morskich. W niekontrolowany sposób kontynuują połowy, a do tego większość sieci jest wyprodukowana z tworzyw sztucznych, takich jak nylon, czyli z plastiku. Plastik, który nie ulega rozkładowi a jedynie rozdrobnieniu i pozostaje w środowisku na zawsze. – tłumaczy Olga Sarna z Fundacji MARE.

- O problemie zanieczyszczenia oceanów plastikiem mówi się od lat. Obecnie wiemy także, że plastik w formie drobinek wraca do nas – ludzi. Został już wykryty zarówno we krwi, jak i ludzkich płucach. Kiedy usłyszałam, że aż 46% Wielkiej Pacyficznej Plamy Śmieci stanowią sieci widmo, postanowiłam dołożyć wszelkich starań, aby reprezentowana przeze mnie marka Biotherm włączyła się aktywnie do walki z tym ogromnym problemem. Marka Biotherm ochronę mórz i oceanów ma w swoim DNA. Od 2012 roku, wraz z powołaniem globalnego programu Waterlovers, poprzez współpracę z organizacjami pożytku publicznego, wspieramy działania na rzecz ochrony ekosystemów morskich i oceanów. Naszym celem było rozpoczęcie takich działań także lokalnie, w Polsce, na rzecz Morza Bałtyckiego. Tak zrodził się pomysł na OPERACJĘ WIDMO, projekt o lokalnym charakterze, mający na celu zwrócenie uwagi opinii publicznej na problem sieci widmo. – mówi Adrianna Wiśnińska z marki Biotherm, uczestniczka wyprawy.

Organizacje międzynarodowe, w tym Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO), Międzynarodowa Organizacja Morska oraz Program Narodów

Zjednoczonych ds. Ochrony Środowiska, opracowały szereg twardych i miękkich środków prawnych w celu zapobiegania i ograniczania zrywania i gubienia sieci - w tym wspieranie znakowania i śledzenia narzędzi połowowych, zgłaszanie i odzyskiwanie utraconego sprzętu, minimalizacja zdarzeń powodujących zanieczyszczenie oraz usprawnienia portowych urządzeń do odbioru narzędzi wycofanych z eksploatacji.

Pomimo nieustających prac nad rozwiązaniem tego problemu, na skutek niekontrolowanych zdarzeń losowych sieci są nieustannie gubione w trakcie połowów, a na dnie mórz spoczywa niezwykle trudna do oszacowania ich ilość. Najnowsze badania dot. problemu sieci widm opublikowane na łamach Science Advances w październiku 2022 roku podają, że globalnie każdego roku do mórz i oceanów trafia ok. 78 tys. km² różnego rodzaju sieci połowowych oraz ponad 25 milionów pułapek. Naukowcy prowadzący najnowsze statystyki w tym zakresie zwracają szczególną uwagę na konieczność szacowania skali problemu w sposób ilościowy lub wyrażony w jednostkach miary, takich jak metry lub kilometry kwadratowe, określające potencjalny zasięg i potencjał połowowy danej sieci, a nie tak jak robiono to dotychczas - podawania masy zagubionych sieci widm, która jest nieadekwatna i nie bierze pod uwagę zróżnicowania materiałów, z których wykonane mogą być sieci.

- Bardzo często miejscem akumulacji takich sieci są wszelkiego rodzaju zaczepy podwodne takie jak np. wraki, które same w sobie mogą stanowić zagrożenie dla środowiska. Usunięcie sieci z wraku jest pierwszym niezbędnym elementem do tego, aby wraki mogły być poddawane monitoringowi pod kątem wycieków substancji niebezpiecznych i dalszym badaniom, mającym na celu weryfikację stwarzanego przez nie ryzyka. - mówi Arkadiusz Tomczak, prorektor ds. morskich Politechniki Morskiej w Szczecinie oraz główny hydrograf w czasie OPERACJI WIDMO.

W ramach projektu OPERACJA WIDMO odbyły się trzy rejsy statkiem badawczo-szkolnym Nawigator XXI Politechniki Morskiej w Szczecinie. Celem pierwszego rejsu, który miał miejsce w październiku 2021 roku, był rekonesans służący potwierdzeniu dokładnych lokalizacji wraków do oczyszczenia z zalegającego na nich sieci widmo. Podczas kolejnej ekspedycji – w czerwcu 2022 roku, nastąpiło faktyczne oczyszczenie przez zawodowych nurków czterech wcześniej wytypowanych wraków. W trakcie badań przeprowadzono także pomiary hydrograficzne z wykorzystaniem echosondy wielowiązkowej oraz sonaru bocznego. Kolejny rejs odbył się w sierpniu 2022 roku. Tym razem w jego trakcie przeprowadzone zostały badania oraz oczyszczanie czterech kolejnych wraków zlokalizowanych na terenie Ławicy Słupskiej.

Łącznie w trakcie OPERACJI WIDMO zbadano i oczyszczono 8 wraków na głębokościach do 30 metrów oraz wydobyto cały zagubiony sprzęt połowowy, jaki udało się zlokalizować, m.in. ok. 2400 m² nylonowych sieci stawnych, czyli sieci oplątujących, potencjalnie najbardziej niebezpiecznych dla ekosystemu, a także ok. 30-kilogramową część trątu dennego.

Jednym z głównych wniosków projektu jest konieczność zbadania wraków na większych głębokościach pod kątem sieci widm, w celu dalszej weryfikacji posiadanych informacji na temat głównych miejsc akumulacji sieci. - mówi Olga Sarna z Fundacji MARE. - Zgodnie z danymi Biura Hydrograficznego Marynarki Wojennej na polskich wodach znane są lokalizacje 415 wraków. Wiele wraków nie zostało jeszcze odkrytych.

Film dokumentalny „OPERACJA WIDMO” w reżyserii Krystiana Bielatowicza (Light Keeper):

[YOUTUBE](#)

Szczegółowe informacje na temat OPERACJI WIDMO znajdują Państwo na stronie:

<https://fundacjamare.pl/operacja-widmo/>

O różnych inicjatywach na rzecz ekosystemu Morza Bałtyckiego, a także możliwościach wsparcia i zaangażowania się w działania służące jego ochronie, dowiedzą się Państwo na stronie [FUNDACJI MARE](#).

#RAZEMDLABALTYKU

@biothem | @fundacjamare

ZAANGAŻOWANIE BIOTHERM

Nawiązanie współpracy z Fundacją MARE jest wynikiem ogłoszonej w 2021 roku nowej kampanii marki Biotherm na rzecz zrównoważonego rozwoju, pod nazwą „Live by Blue Beauty” (Żyj zgodnie z zasadami Niebieskiego Piękna).

Biotherm to jedna z pierwszych globalnych marek kosmetycznych, która angażuje się w idee ochrony oceanów i wód morskich pod nazwą „Blue Beauty”. Takie podejście obejmuje cały łańcuch wartości, od pozyskania naturalnych, odnawialnych składników po tworzenie formuł i opakowań w duchu poszanowania ekosystemów morskich, aż po koniec okresu użytkowania produktów, w celu zminimalizowania ich wpływu na środowisko i ekosystemy wodne. Inicjatywy marki w tym obszarze mają swój początek w 2012 r., kiedy to uruchomiony został globalny program Water Lovers z misją tworzenia lepszej przyszłości dla oceanów i mórz. Stąd długoletnie doświadczenie marki we współpracy z takimi organizacjami pozarządowymi jak: Sylvia Earle Alliance (Mission Blue), Tara Ocean Foundation, Surfrider Foundation czy ostatnio Instytut Oceanografii przy Fundacji Księcia Monaco Alberta. Fundacja MARE jest kolejnym partnerem, który na poziomie lokalnym, w Polsce, pozwoli marce na uzyskanie bardzo konkretnego wpływu na polepszenie stanu ekosystemu Morza Bałtyckiego.

O FUNDACJI MARE

Fundacja MARE od lat działa na rzecz Bałtyku. Jest jedyną organizacją pozarządową w Polsce, której działania skupiają się wyłącznie na ochronie ekosystemów morskich, ze szczególnym naciskiem na ochronę Bałtyku. Główne obszary projektów MARE to odpady morskie (sieci widmo, plastik), niebezpieczne wraki i edukacja społeczeństwa. Dowiedz się więcej na www.fundacjamare.pl

KONTAKT DLA MEDIÓW

Julia Ufnalewska, BIOTHERM, kom. 538 243 276, email: julia.ufnalewska@loreal.com

Monika Matejko, BIOTHERM, kom. 532 466 360, email: monika.matejko@loreal.com

Małgorzata Kosowska, Fundacja MARE, kom. 794 490 100, email: mkosowska@icloud.com